

PROFESORUL

Desprins de pe meleaguri însořite, cu pomi roditori și oameni harnici, cu o vioară în suflet în care stau cuibărite trilurile speranțelor la fiecare semiton, Ion Dumitrescu pornește frățeste spre soare-răsare, urcând prin poteci cu mărcini, coline, dealuri și trepte spre templul de marmură albă al muzicii românești.

Nu voi evoca eu bogata desfășurare biografică a sărbătoritului de azi.

Așa cum am anunțat, mă voi restrânge să schițez doar rolul de profesor pe care Ion Dumitrescu l-a îndeplinit cu cinste într-un răstimp de peste trei decenii la Conservatorul din București.

După concursul din 1944, a cărui severitate și rigoare sînt indiscutabile din moment ce rector era Mihail Jora, și unde Ion Dumitrescu se impune de la bun început (la catedra de teorie-solfegiu), urmează, după 4 ani, transferul său la catedra de armonie, unde avea să o slujească cu toate forțele, îndeplinind (din 1956) și funcția de șef de catedră.

Profesorul Ion Dumitrescu a demonstrat de la bun început că Armonia nu e un simplu meșteșug ci, în primul rînd, o stare de spirit. Cu alte cuvinte, el nu s-a mărginit să proclame preceptele după care se înlanțuie acordurile ci a creat, oră de oră, ambianța de cultură, de comuniune a muzicii cu celelalte arte, stabilind în prealabil conturarea unui etos.

Avînd în preajma sa, în perioada aceea, tovarășe de viață o poetă atît de înzestrată, înconjurat fiind acasă de operele de artă ale celor mai înzestrați pictori români, Ion Dumitrescu a iradiat în clasă gustul și cultul pentru opera de artă veritabilă cu toate implicațiile ei. Această ambianță de interdependență între arte, de echilibru psihic, de armonie în sensul înalt și nobil acordat de antichitate termenului, l-a adus și instaurat în clasa sa. Restul venea ca o consecință și importanța detaliilor nu mai era de prim plan: vinătoarea de cvinte și octave paralele, dublări permise și nepermise, acordurile de 6/4, notele melodice, formulele cadențiale sau procedeele modulatorii etc.

Pornind „ab origine harmoniae“, adică de la „Traité de l'Harmonie, reduites à ses Principes naturels“ al lui Rameau, profesorul Ion Dumitrescu își conduce studenții prin spiralele evoluției, neuitînd acel „naturel“ dintru început. Ghid experimentat și dinamic, el reușește să le insuffle criteriile care să-i ajute — în secolul nostru bulversat și întretăiat de curente — să detecteze firescul și nefirescul, muzica și ingineria sonoră.

Studenții săi de ieri sînt astăzi maturi propagatori și susținători ai muzicii, răspîndiți în întreaga țară: profesori, compozitori, mu-

zicologi, redactori la Radioteleviziune, cadre universitare, conducători de instituții muzicale etc.

Un stejar cu rădăcinile adînc fixate în solul, în cultura acestei țări, cu sute de ramuri și frunziș bogat, privind spre depărtări. În profesia de profesor, unde încerci deseori senzația melancolică de a căra apa cu ciurul, asemenea bilanțuri de viață sînt reconfortante, căci, cu voia sau fără voia discipolului, ceva din personalitatea profesorului se strecoară genetic în viitorul muzician, chiar și prin opoziție.

În ceea ce privește colegialitatea, țin să remarc din capul locului că șeful de catedră nu și-a impus niciodată funcțiunea, nu a scăpat niciodată vreun accent de autoritate.

El a știut să adapteze dispoziții generale la specificul artei noastre, ocrotindu-i fragilitatea și mersul înainte. Dar cîte nu ar mai fi de spus. Numai de sutele, miile de ore de zbatere și dezbateri pentru re-formarea învățămîntului muzical.

Maestre Dumitrescu, privește atent în sală. Sînt mult mai multe persoane decît apar la o primă vedere. E aici tot tineretul, fete și băieți, care te-au urmărit cu caietele deschise, luînd notițe de-a lungul a zeci de ani. Unora le-au încărunțit tîmplele, siluetele nu mai sînt chiar atît de suple, au devenit mame și tați mulți vorbesc și ei în fața clasei, dar sînt aici și te privesc cu recunoștință și duioșie, lăsînd creioanele jos pentru a te aplauda într-un fortissimo sentimental.

Nu aș putea încheia pînă nu aș lămuri un detaliu. Nu am încredere în memoria mea. Orice termen de muzică îl caut în dicționar pentru a nu-i greși ortografia, după atîția ani de carieră. De data asta, întreb Biroul de muzicologie: a verificat cum trebuie data de naștere în dosarul Ion Dumitrescu? Pentru că eu constat la dînsul aceeași impetuoșitate și dinamism, aceeași efervescență și cutezanță. Nu cumva v-ați pripit?

Dacă, totuși, așa stau lucrurile, Maestre Dumitrescu, pășește cu încredere și mers hotărît în noul deceniu, cu sufletul împăcat al celui care și-a îndeplinit cu prisosință datoria, cu atitudinea de milenii a plugarului care a însămintat și lucrat cu drag și sîrg ogorul ce i-a fost încredințat, în așa măsură încît ai ocupat locul de cinste, atît în fața contemporanilor cît și al viitorimei pe care ai format-o.

Și, în momentele de singurătate, de meditație, de nostalgii sau de întrebări, adu-ți aminte de ziua aceasta, de atenția și afecțiunea firească și directă cu care ai fost înconjurat pentru a ridica fruntea și a absorbi optimismul de care avem totdeauna nevoie.

La mulți ani cu sănătate, prețuire și iubire.

Alexandru PAȘCANU